

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:
Pe an 18 cor. $\frac{1}{2}$ an
9 cor. $\frac{1}{4}$ 4-50 fil.

□ □

Pentru străinătate:
Pe un an 24 coroane
 $\frac{1}{2}$ an 12 cor. $\frac{1}{4}$ an
6 coroane.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.

□ □

Tot ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirea”
in Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Două răspunsuri.

II.

Sentimentul public al bisericii noastre a fost nedumerit dela început asupra înființării episcopiei de Hajdudorogh. A avut în vedere acest resentiment, mai ales dismembrarea parohiilor noastre, ruperea atâtor comunități bisericești aparținătoare nouă, în senzul legilor țării și a bullei papale «Ecclesiam Christi». A avut în vedere alipirea adâncă a credincioșilor de chiar credința strămoșască, — în care s'au închinat din moși-strămoși.

Și în credința aceasta strămoșască limba noastră liturgică a avut rolul cel mai de căpetenie.

Tot așa de nedumeriți am rămas și în ce privește «motivele topografice», ce au fost invocate, pentru ca să se smulgă din corpul nostru parohii, unde suflet de om nu vorbea altcum decât românește, ori unde o statistică tendențioasă prezenta ca aparținători populațiunii maghiare aproape pe toți, câți știau și ungurește.

Intr'un timp, când toată activitatea unui neam este îndreptată spre apărarea bunurilor sale sufletești, a limbii și a legii sale, înființarea unei episcopii cu limbă de administrație și de instrucție religioasă străină, este egală cu desființarea atâtor alte instituții de cultură românească, întemperate sub scutul și ocrotirea bisericii de până acuma. Atâția factori ai cultivării unui popor — preoți și învățători — puși cu de-a sila sub conducerea nemijlocită a unei superiorități, ale cărei *cele dintâiu* acte oficiale țin de-adreptul la împiedecarea dezvoltării culturale a poporului nostru — atâta tot atâtea motive, cari lămuresc

și explică atitudinea potrivnică, ce am luat-o noi, dela început, față cu noua vladicie!

Vom adauge apoi, că prin înființarea noiei dieceze și prin dismembrarea atâtor suflete românești de provincia noastră metropolitană, cădea zdrobită o mare iluzie a bisericii românești unite: iluzie, care ne dăduse atâta putere de rezistență în trecut: că Roma, sfântul Scaun apostolic nu poate, *nici pe un moment, măcar*, să se învoiască la nimic, ce ar fi contrar intereselor și menirii bisericii noastre.

* * *

Grație acestor proteste rezolute, în ultima clipă, înainte de canonizarea oficială a hotarelor noiei dieceze, factorii competenți au renunțat — după spusa Dlui Szabó Jenő — la dismembrarea a vre-o 15 parohii, rămânând să se atașeze noiei dieceze, cu toate acestea, un număr încă destul de mare de parohii și de suflete românești.

Pentru mântuirea acestor frați ai noștri, cari au continuat să protesteze ei înșiși în potriva îngremierii lor forțate în noua dieceză, au continuat să protesteze și capii noștri bisericești precum și toată suflarea românească.

Dar au continuat să protesteze și să ceară revizuirea bullei Christifideles și anumite alte cercuri, cărora prada dobândită nu le era de ajuns, cari doriau și mai mult din trupul, din carnea și din oasele noastre. Glasurile arhiliberaleslor și francmasonelor gazete, cari cereau tot mai imperios revizuirea bullei, cine le-ar putea înșira aci?

S'a hotărât deci revizuirea. Insuși primul ministru contele Tisza a declarat, în plin parlament, că «revizuirea se va face și greșelile obvenite se vor lecu».

Am ridicat de nou glas de protestare, de astădată împotriva chipului, cum contele Tisza declară, că înțelege să lecuiască »greșelele obvenite«. »Au rămas afară, spune contele Tisza, din teritorul noiei episcopii, atari parohii, în cari maiortitatea o formează maghiari, precum și orașecentre...«

Ca mâne-zi apoi semi-oficialul Magyar Kurir aduse vestea, că contele Tisza și episcopul Miklossy au căzut de acord ca »să se redea românilor 10,000 de suflete din cele anexate diecezei de Hajdudorogh, iar în schimb la aceasta să se incorporeze alte 13,000 de credincioși ai noștri«.

Ne-am întrebat atunci involuntar: »asta-i revizuirea?... Unde mai sunt cei 13,000 credincioși ai noștri, de cari ne putem lăpăda fără teama responsabilității, căci Hajdudoroghul ne-a luat tot, ce a avut de luat? Secuimea e trecută, părțile ungurești ale Sătmărulei încă, deci unde sunt ceialalți, pe cari îi mai reclamă Hajdudoroghul?« — La Cluj, la Reghin, la Aiud etc... tot atâtea centre bisericești și culturale ale noastre.

Iată, ilustre Dle Szabó Jenő, de ce protestăm noi împotriva principiului de »reciprocitate«, ce îl preconizați și Dvoastră, fiind vorba de revizuirea lui Christifideles. Iată geneza sbuciumului și a temerilor noastre, cari ne fac să zicem, plini de amărăciune în fața plănuitei revizuiți: mai bine să nu ne mai revizuiască!!

* * *

Și totuși aceasta revizuire s'ar putea face și într'alt chip. O spune și Dl Szabó Jenő. Asupra a două soluții, ce s'ar mai putea da cestiunii Hajdudorogului, a atras atenția factorilor competenți însuși Dl Szabó, în diterite rânduri.

Dintre aceste soluții, — altfel propuse în formă nu destul de precizată — *cea dintâiu* este înființarea de comune bisericesti, deosebite după limba credincioșilor, cari în caz de lipsă ar putea să folosească chiar aceeași biserică ori acelaș local de rugă, având să se țină pe sama minorității serviciu divin deosebit, lăsându-se în voia deplin liberă a credincioșilor, ca ei să-și aleagă, la care serviciu dumnezeesc doresc să participe, respective cărei *comune bisericesti vor să aparțină*.

Mărturisim, că nu înțelegem bine ce vrea Dl Szabó, cu aceasta soluție ce o propune. Dsa vrea serviciu divin românesc, în comunitățile unde sunt și români, și vrea apoi totodată serviciu divin în altă limbă. Care va fi limba liturghiei pentru acești credincioși? Cea paleo-grecă ori cea maghiară? Căci noi nu ne vom putea preta niciodată să nesocotim decretul Romei privitoare la usul limbei paleogrece, respective a limbei maghiare dela cultul dumnezeesc. Care va fi apoi raportul ierarhic al preotului, din aceste parohii mixte? Cărei dieceze vor aparține aceste parohii? Iată întrebări, a căror rezolvire în praxă este de o importanță nespūsă. — Repetăm, soluția aceasta ni-se pare prea puțin precizată din partea Dlui Szabó Jenő, decât ca să-i putem da un răspuns categoric.

O a doua soluție ar fi, după dl Szabó Jenő, asemănătoare cazului de precedentă creat tocmai de episcopii români, pentru Budapesta, unde credincioșii români au fost eximați din legăturile parohiei gr.-cat. (rutene-maghiare) și au fost afiliați parohiilor romano-catolice. Dl Szabó Jenő ar fi învoit ca față cu Românii ajunși în dieceza Hajdudorogh-ului, precum și față cu credincioșii maghiari remași în diecezele vechi să se aplice acest caz de precedentă. Firește, el s'ar putea aplica și față de diecezele romano-catolice, unde maghiarilor respective românilor aflători sub jurisdicția acestora, li-s'ar da voie să se constituie în parohii ori comunități parohiale maghiare resp. românești deosebite.

Din punct de vedere al dreptului bisericesc realizarea acestei soluții ar putea fi acceptată. E vorba doar de rituri deosebite, în cazul nostru, de ritul românesc, cum îl numesc chiar dicasteriile Romane, și de ritul grec strict, obligator pentru dieceza de Hajdudorogh și pentru credincioșii maghiari. Și precum există în aceeaș comună politică comunități parohiale romano-catolice, greco-catolice românești, armeno-catolice, etc., ar putea prea bine să existe, alături, și o comunitate gr. catolică română și una gr. catolică maghiară.

Pentru noi rămâne și mai departe deschisă întrebarea mare, dacă toți

acea, pe cari statisticele oficiale le numără ca maghiari greco-catolici sunt într-adevăr de naționalitate maghiară?

Cu toate acestea, dacă Dl Szabó Jenő îi va succeda să facă a se accepta soluția aceasta din partea factorilor competenți, dacă separarea aceasta s'ar face *pe temeiul dreptății și al echității* — ei bine, credem atunci, că numele Dlui Szabó Jenő va fi pomenit, în istoria bisericii românești unite, alături de cei mai mari binefăcători ai ei.

Misiunile sfinte din Blaj.

Dacă nu aș fi văzut, nu aș crede. De oameni de toate condițiile și vrăsta, era tixită catedrala. O mare uriașă de capete a fost dela altar și până pe balustradă, o mulțime neobicinuită, care a alergat din toate depărtările la Blaj, la isvorul regenerării sufletești din zilele de 5—7 Aprilie. Atunci numai am simțit uriașa importanță a misiunilor sfinte. Câte suflete amărâte nu-și regăsesc iarăși rostul în viața aceasta-sbuciumată, câte viții stricacioasă sănătății, și risipitoare de averi nu se curmă, câte blăstăme și negre păcate nu-și află leacul cu prilejul acesta! Cel desperat se trezește la viață, cel nemângăiat se mângăie, cel ce plânge își șterge lacrimile și e vesel. De nu veți renaște din apă și spiritul sfânt, nu veți avea viață de veci.

La misiunile sfinte din Blaj au luat parte toate satele din jur. Oamenii au venit cu preoții, învățătorii lor și au ascultat cu desăvârșită pietate cuvintele predicatorilor: despre scopul omului pe pământ, despre vina

FOIȚA.

Patimile și moartea Domnului nostru Isus Hristos.

— După relațiunea celor patru evangeliști. — De Sfântul Altonzo de Liguori.

(Continuare).

XIV. Răstignirea lui Isus.

Abia ajunse Isus — zdrobit de durere și obosă pe muntele Golgota, — îndată l'au și imbiat cu oțat amestecat cu fiere, precum se obicinuia a se da celor osândiți la moartea de pe cruce cu scopul de ale paraliza nervii ca să nu simtă durerile așa de crâncen. Hristos însă a voit să sufere toate durerile morții fără să le fi alinat, astfel gustând nu a vrut să bea. „Iau dat să bea oțat amestecat cu fiere și gustând nu a vrut să bea“. (Mt. 27. 34.)

După aceasta norodul s'a așăzat împrejurul Lui, iar ostași l'au desbrăcat de vestimintele sale. Cum însă în urma mai multor răni închegându-se sângele pe preasfântul trup a lui Isus, trăgând hainele de pe el, împreună cu ele au rupt și petece din pielea Lui și bucățele de carne... Apoi l'au aruncat pe cruce. Isus și-a întins mâinile și s'a oferit de jertfă Părintelui ceresc rugându-L să se milostivească a primi jertfa aceasta pentru neamul omenesc. Dar iată

că să aruncă cu furie călăi asupra Lui, prind ciocanele și piroanele și găurindu-i mâinile și picioarele lui Isus Î-l ținutiesc pe cruce!

Era o tăcere mortală, în care numai bătăile ciocanului să auziau, ba sunetul acesta răsuna departe pe coastele dealului și Maria mama Lui care atunci sosise în urma Fiului său auzise sunetele acestea...

O voi mâni preasante! Câți neputincioși a-ți vindecat numai atingându-vă de ele? Oare pentru-ce sunteți găurite cu piroane? O voi picioare sfinte! Cât de neobosite a-ți fost voi întru aflarea noastră a oilor rătăcite! Oare pentru-ce străbat piroanele prin voi cu atâta durere? Atăcarea chiar și numai a unui singur firicel de nerv din trupul omenesc produce dureri acute, pierderea conștiinții de sine, ba chiar și o înțepire mortală. Ce chinuri groaznice a trebuit să sufere Isus, când iau bătut cuiele prin mâni și prin picioare, unde să înțâlnesc atâția nervi și vâne! Mântuitorule scumpe! Ce mult te-a costat pe Tine mântuirea mea, și dorința Ta de a mă face pe mine veremele neputincios să te iubesc! Și totuși cât de multe ori m'am lăpădat de Tine și cât de puțin am prețuit eu iubirea asta!

Au înălțat crucea împreună cu Cel restignit pe ea, apoi au trântit-o cu putere într-o groapă anume făcută și au întărit-o în pământ cu petri și cu lemne. Isus e spânzurat pe cruce între doi tâlhari. „Unde l'au restignit pe el împreună cu el și pe

alți doi de aceasta parte și de ceialaltă și în mijloc pe Isus“. (Io. 19. 18). Tot aceasta a profetit-o și Isaia „și s'a numărat cu cei fărădelege“ (Is. 53. 12.)

Au bătut pe cruce și o tăbliță cu inscripția: „Isus Nazarineanul Regele Iudeilor“. Preoții au vrut să delature scrisoarea, dar Pilat s'a împotrivit. Că așa a fost voia lui Dumnezeu, să știe toată lumea că jidovii și au ucis pe Regele și Mântuitorul lor; pe acela pe care-L așteptau de veacuri cu atâta dor și spre care erau îndreptate toate suspinele lor.

Isus atârna pe Cruce! Iată dovada cea mai vorbitoare despre lucrarea lui Dumnezeu față de oameni. O, în ce hal să arată mai pe urmă cuvântul întrupat a lui Dumnezeu pe pământ! Mai întâi Îl zărim pe Isus în grajdul dobitoacelor, mai pe urmă Îl vedem pe cruce! Și aci și acolo ne vorbește de o dragoste nemărginită față de oameni!

Meditând odată sfântul Francisc de Paula asupra iubirii arătată prin moartea lui Isus Hristos față de noi fiind în estaz și ridicat dela pământ a exclamat: Dumnezeu e dragoste! Dumnezeu e dragoste! Dumnezeu e dragoste! Vrând să ne spună Dumnezeu prin vorbele acestea puse în gura unui serv iubitor al său să ne facă să înțelegem, că niciodată nu vom fi în stare să cuprindem cu mintea noastră mărimea dragostii cu care ne iubește El, și care iubir

greutatea păcatului, despre pedeapsa păcatului, mila lui Dumnezeu, sfânta cuminecătură, despre mărturisire etc.

Duminecă în 5 Aprilie la Inserat Biserica catedrală se umple de credincioși și misiunile sfinte își i-au începutul în prezența Excelenței Sale bunului nostru mitropolit. La ceasurile 2^{1/2} vorbește prezidentul Reuniunii de misiuni sfinte pâr. canonic dr. Izidor Marcu, stăruiind asupra scopului omului în lumina învățaturii creștine.

După vorbirea aceasta să încep mărturisirile pentru servitorimea din loc.

La 4^{3/4} să cântă Paraclisul Născătoarei de Dumnezeu, după care vorbește pâr. prof. dr. Ioan Sâmpăleanu, tractând despre greutatea și vina păcatului.

În 6 Aprilie după Mănecat și Ora primă vorbește pâr. prof. dr. Alexandru Rusu, despre pedeapsa păcatului cu text: „mergeți dela mine blăstămaților în focul cel de veci...” Judecata din urmă, pedeapsa temporală și vecinică a păcatului. În decursul Liturghiei înainteașfințitelor vorbește din nou Cl. dr. Sâmpăleanu, arătând cum să face mărturisire bună și învățând ascultătorii cum să porceadă în examinarea conștiinței.

La 2^{1/4} să citește canonul câtră Ingerul păzitor, după care dl dr. Al. Rusu, vorbește despre îndurarea lui Dumnezeu cu text: „milă voi nu jertfă”; iar la 4^{3/4} să citește Dupăcinarul, Litia și Mănecatul. După Evanghelie Cl. dr. Sâmpăleanu descrie patimile Domnului Nostru Isus Hristos.

Ziua Bunevestire a fost una dintre celea mai frumoase zile pe cari le-a avut odată Blajul. Dimineața după canonul câtră domnul Nostru Is. Hristos să urcă pe amvon Cl. Dr. Rusu, vorbind despre mama lui Dumnezeu. Virtuțile Ei sunt arătate și laudele Ei sunt vestite.

La s. Liturgie vorbește iarăș prezidentul Reuniunii Rev. Domn Dr. Izidor Marcu despre: Sf. Euharistie. Anunță totodată și sfârșitul misiunilor, mulțămind color de față că au asultat glasul acelor ce i-au chemat.

În decursul acestor misiuni sfinte s'au spovedit peste 2000 oameni și numai în Blaj s'au cuminecat peste 1500 înși ne mai vorbind despre cuminecările făcute în Veza, Ciufud, Tiur, Sâncel, Mănărade etc. Mărturisirile și cuminecările sunt barometrul vieții sufletești și în cazul de față documentul cel mai clasic despre reușita misiunilor.

Alegerea deputaților dietali.

Lista alegătorilor.

Despre alegătorii fiecărui cerc electoral este a se purta o listă, compusă după cercurile de votare, iar dacă aceste se formează din mai multe comune, — după comune. În listă este a se trece numele și pronumele alegătorului, poziția socială, (înțelegându-se aici ocupațiunea), locuința, etatea și titlul de drept ca alegător. Listele sunt permanente și an să fie compusă în cursul unui an dela intrarea legii acesteia nouă — art. de lege XIV din 1913 —, iar după anul intrării lor în valoare, au să fie rectificate în fiește care an. Spre acest scop e instituită o anumită comisiune de conscriere, a cărei prezident fixează ziua de începere a activității comisiunii de conscriere pe cel mult 15 Martie, fixând și ziua și localitatea, unde va lucra aceeaș comisiune de conscriere, aducând totodată aceasta la cunoștință publică, cel puțin cu 8 zile înainte de începerea activității, pe calea antistiei comunale, respective a primarului orășenesc, în modul obișnuit (prin placate lipite în număr sufi-

cient, în comune eventual prin baterea tobei), cu observarea, că cei interesați au să se prezinte în fața comisiunii pentru justificarea dreptului lor electoral, aducând cu ei și documentele.

Trecerea în lista și stergerea din listă a alegătorului se face din oficiu, întrebându-se datele oficioase aflătoare la dispoziție. Acela, care după cunoștința comisiunii, sau după datele, cari îi stau la dispoziție, întrunește condițiunile, are să fie trecut în lista alegătorilor. Acela, care se prezintă în persoană înaintea comisiunii de conscriere, pentru a-și dovedi dreptul de alegător, trebuie să fie ascultat în ordinea în care s'a anunțat. Are să fie luat în listă și acela, despre care comisiunea de conscriere e convinsă, că pe vremea conscrierii se afla în posesiunea condițiunilor legale, ale îndreptățirii de a alege; asemenea și acela care împlinește anul dela a cărui împlinire depinde îndreptățirea sa de a alege, încă în cursul anului calendaristic în care se face conscrierea; precum și acela care excepționat ori esclus, dovedește că motivul de excepționare ori de escludere înceată necondiționat în cursul anului calendaristic, în care se face conscrierea. — Dacă cineva nu întrunește și numai una din condițiunile recerute dela un alegător, sau dacă din greșală a fost indus în listă, acela vine șters din lista alegătorilor.

Alegătorul poate fi luat numai într'o singură listă și încă în lista celui cerc de votare, respective a acelei comune, unde locuiește pe vremea conscrierii. Oficiantii aplicați se iau în lista cercului de votare în care se află localul oficios al celui aplicat; cel ce face serviciu public în străinătate se induce în lista celui cerc de votare, respective a acelei comune, în care a locuit mai pe urmă, ori la dorința sa în lista vreunui

a documentat-o în chipul cel mai splendid Domnul Hristos prin patimile și moartea Sa.

Aleargă cu înfrângerea inimii la picioarele crucii, și cu scumpătate sărută altarul acesta pe care Mântuitorul tău moarte grozavă a suferit! Ingenunche la poalele crucii și lasă să curgă și pe tine picuri din sângele dumnezeesc... și roagă-te „Sângele lui asupra noastră” (Mt. 26. 25) dar nu în înțelesul în care jidovii au luat vorbele acestea. Să se coboare sângele tău Mântuitorule asupra noastră și toate păcatele noastre spalâni-le cu sângele acesta! Sângele Tău nu strigă ca a lui Avel răzbu-nare la cer ci strigă iertare și îndurare. Pentru aceea ne sfătuiește și sf. Pavel: „Apropiați-vă... de Isus mijlocitorul și de sângele care ne-a stropit și care vorbește mai bine, decât sângele lui Avel. (Evr. 12. 24.)

O cât e de crâncenă moartea Mântuitorului nostru pe cruce. În toate membrele preasfântului său trup simțeste o durere usturătoare dar nu se poate ajutara fiindu-i ținute mâinile și picioarele de lemn. În tot momentul suferă durerile agoniei. așa încât putem zice, că în restimpul de trei ore cât a fost spânzurat pe cruce a murit de atâtea ori, câte clipite a petrecut acolo... Pe patul acesta de dureri, nu are odihnă, pace și ușurare. Greutatea trupului să odihnește când pe mâni, când pe picioare... dar și într'un caz și într'altul i-se măresc numai su-

ferințele. Doară sfântul Lui trup să răzima pe rane deschise, căci greutatea o țineau mâinile și picioarele găurite.

Scumpul meu Isuse! Privindu-Ți exteriorul văd numai rane și sânge; privind în sufletul Tău văd supărare și o inimă lipsită de orice mângâiere. Pe cruce stă scris, că ești împărat, dar unde s'insignele puterii împărătești? Lemnul rușinei să-Ți fie tronul? Trupul sângerat și zdrăntuit de atâtea răni să-ți fie purpura? Cununa de spini, care într'una te chinuiește să-Ți fie coroana împărătească? Da! Podoabele împăratului sunt acestea, dar nu a împăratului onorat și mărit, ci a împăratului iubirii! Iată crucea, sângele, cuiele și cununa toate despre dragostea Ta ne grăiesc.

Din motivul acesta Hristosul de pe cruce nu mila ci mai vârtos dragostea noastră o dorește; dară Il și compătimim, și simțemâniul acesta tot la iubire are să ne conducă. Natural, că însaș bunătatea Lui ar trebui să fie motiv pentru ca să-L iubim, dar să pare, că ar voi, să-L iubim cel puțin în urma compătimirii ce ni-se naște în suflet văzând în ce stare să află.

Isuse al meu! Adevărate sunt vorbele Tale ce înainte de sfințele patimi le-ai zis, că înălțându-Te pe cruce toate le vei atrage la Tine. „Și eu de mă voi înălța de pe pământ pe toți voi trage la mine” (Io. 12. 32).

Ce săgeți de vrajă arunci de pe tronul

acesta a iubirii Tale asupra inimilor noastre! O câte suflete fericite ai atras la inima Ta pe cruce și totodată cine ar putea spune numărul acelor pe cari tot de aici i-ai scăpat de muncile iadului?

Permite-mi să o mărturisesc asta. Drept au avut, când te-au restignit în mijlocul celor tâlhari. Și Tu ești tâlhar, căci cu dragostea Ta furi o mulțime de suflete din ghiarele diavolului, deși aceia prin fărădelegile lor au devenit proprietatea lui legitimă. O de aș putea fi și eu unul dintre aceștia! Sfințele rane ale Hristosului meu, voi flacărele dragostei celei mai arzătoare, primiți-mă între voi, ca să ard și eu, dar nu după cum aș merita în focul iadului, ci în flacărele iubirii dumnezeiești de dorul după Dumnezeu, care a murit pentru mine.

L-au restignit călăi. Apoi au tras sorti asupra îmbrăcăminteii lui după cum a profetizat prorocul David: „Impărțit-au hainele mele lor — și și pentru cămașa mea au aruncat sorti” (Ps. 21, 19). Mai apoi așezându-se pe iarbă la poalele celor trei cruci, au așteptat moartea lor.

Sezi și tu la picioarele crucii și odihnește-ți truda vieții sub umbra semnului mântuirii, să poți zice și tu cu mireasa din Cântarea Cântărilor: „Ca măruș între arborii pădurii este iubitul meu între tineri; îmi place umbra lui, supt ea petrec”. (Cant. 2, 3). O ce odihnă dulce află sufletul când privindu-L pe Hristos cel restignit se aprofun-

dintre cercurile de votare ale capitalei Budapesta.

Comisiunile de conscriere compun listele alegătorilor în câte un exemplar separat pentru fiecare cerc de votare, iar dacă cercul de votare e compus din mai multe comune, pentru fiecare comună separat. — Acest — proiect — de listă îl trimite comitetului central. —

Comitetul central examinează în ședințe ținute cu începere din 15 April în continuu, în fiecare zi, proiectele de liste, le modifică pe baza datelor pe cari le are la dispoziție, și astfel compune listele provizorii electorale, în câte două exemplare, în ordine alfabetică. Totodată compune și despre cei șterși din liste în acelaș mod un conspect în două exemplare.

După terminarea lucrărilor, comitetul central trimite un exemplar complet al listelor provizorii din cercul electoral, cu conspectul celor șterși, primarului orașenesc ori antistiei comunale din centrul cercului electoral, iar conspectul celor șterși, respectivului oraș, notariat cercual, ori comune mari, de cari se ține cel șters. Totodată e dator să încunoștințe direct, prin postă, pe toți aceia, cari erau trecuți în listele valabile, ori au fost luați în proiectele nouă de liste, dar au fost șterși din listele provizorii, despre ștergerea lor, cu indicarea motivului. Tot odată dar cel mult până în 1 Maiu, aduce la cunoștință publică, prin o publicațiune făcută în limba statului și după trebuință și în altă limbă vorbită în cercuri mai largi în acel cerc, că listele provizorii unde și în care timp vor fi expuse spre vedere publică. Mai departe, că în contra listelor se pot face observări și că recursurile și observările făcute asupra acestora unde și în care timp se pot înainta.

Publicațiunea aceasta, acolo unde listele provizorii au să fie puse la privire publică antistia comună, respective primarul orașului, e dator să o aducă la cuno-

dează în iubirea lui Dumnezeu. Unul ca acela nu trebuie să se teamă de pedeapsa răzbunătoare alui Dumnezeu, nici în vârtejul valurilor vieții și nici chiar în mijlocul ispitelor celor mai diavolești.

Hristos trage de moarte pe cruce! Il vedem spânzurat pe lemn. Intreg trupul îl ustură de durere; e supărat și nemângăiat întru inima sa; privește jur împrejur doară va da cu ochii de vr'un suflet, care să-L mângăie... Dar nu găsește pe nime, care să vrea să te mângăie pe Tine scumpul meu Isuse! O de-ar fi și numai un singur sufletel, căruia să-i fie milă de Tine, și care să verse lacrimi amare văzându-te în luptă cu moartea. Aud niște vorbe batjocoritoare și niște cuvinte de hulă la adresa Ta. „La celce strică Biserica și în trei zile o zidește, mântuiește-te pe tine însuși și te pogoară de pe cruce — pe alții a mântuit iar pe sine nu se poate mântui. Hristos împăratul lui Izraël să se pogoare acuma de pe cruce, ca să vedem și să credem întru dânsul“. — (Mr. 15, 30—33). Dumnezeule! Mai pomenitu-s'a vreodată, că un făcător de rele restignit pe cruce în ora morții să mai fie încă și hulit și batjocorit?!

(Va urma).

I. Belu.

ștință în modul obicinuit la cunoștință generală.

Listele provizorii ale tuturor alegătorilor din cercul electoral, cu conspectul celor șterși împreună, au să fie puse la privire publică din 16 Maiu până inclusive 14 Iunie, în centrul cercului electoral, iar listele provizorii ale orașelor și comunelor singuratiche, iarăși împreună cu conspectul celor șterși, în orașul, comuna mare sau notariatul cercual respectiv. — Expunerea spre privire publică se face la casa orașului, casa comună, respective în localul oficios al notariului cercual, în fiecare zi dela orele 8 până la 12. — În acest timp fiecare poate privi, în prezența unui membru al antistiei comunale, listele și conspectul celor șterși și în zilele de lucru, dela 2 ore până la 6, poate să le și copieze.

În contra listelor provizorii fiecare poate da recurs, cu privire la persoana sa proprie. Afară de aceea celce a trecut în listele provizorii, e îndreptățit, în cercul de alegere în care a trecut ca alegător, să atace prin apel orice primire, ori ștergere făcută în liste. Recursurile pot fi înaintate în scris din 16 Maiu până inclusive 30 Maiu. Recurentul e dator să motiveze recursul și respective să alăture documentele doveditoare, iar cu privire la dovezile, cari nu-i stau la dispoziție, e dator să facă indicarea astfel, ca ele să poată fi aflate.

Datele referitoare la dare, antistia comună e datoare să le pună imediat la dispoziția celui ce vrea să înainteze recurs. Dacă recursul se referă la ștergerea unei persoane trecute în listă pe baza dării, a cărei dare însă, în comuna în care a fost luată în listă, nu atinge suma pentru îndreptățirea de a alege, — comitetul central dacă află de motivat, poate provoca persoana, care e de șters să arete, dacă nu cumva e împovorată cu darea trebuincioasă în altă comună, ori în alte comune. Recursul poate fi întemeiat și pe astfel de schimbări, cari s'au ivit dela conscriere încoace, înșirându-se în recurs și dovezi nouă. Fiecare recurs se poate referi numai la câte o persoană.

Recursul se adresează comitetului central și se înaintează, în orașe la primarul, în comune mari la antistia comună și în comune mici la notarul cercual.

Recurentul, dacă dorește să primească revers despre înaintarea recursului. Recursurile au să fie expuse spre vedere publică, dela înaintarea lor până inclusive 14 Iunie, în orele și în locul obișnuit, în fiecare zi și pot fi copiate. — Asupra recursurilor pot să facă observări în scris toți aceia, cari au drept de a înainta recurs, din 16 Maiu până inclusive 14 Iunie. Observările pentru fiecare recurs se înaintează separat. — Recursurile și observările au să fie trimise fără amânare comitetului central, cu registrul de impotocolare, cu lista provizorie și cu conspectul celor șterși împreună.

Asupra recursurilor și observărilor, comitetul central e dator să se pronunțe până în 31 Iulie, aducând o hotărîre motivată, respingând fără pertractare meritorială recursul sau observarea, care nu corespunde.

Hotărîrile comitetului central, referitoare la recursuri și observări, înțelegându-se aici și hotărîrile de respingere aduse, se expun spre privire publică zilnic dela

1 August, până inclusive 15 August, în centrul comitetului central, la casa municipiului. Hotărîrea de respingere este a sa înmanua aceluia, care a înaintat recurs cu privire la persoana sa proprie. Afară de aceasta hotărîrea, care dispune ștergerea celui trecut în listele provizorii, este a sa înmanua aceluia la al cărui drept electoral se referă hotărîrea.

În contra hotărîrii comitetului central referitoare la recursuri și la observări, se poate da plânsoare la judecătoria administrativă. Dreptul de a se plânge compoate aceluia asupra recursului ori observării căruia a adus comitetul central hotărîrea. Acela, căruia a fost înmanuată hotărîrea, poate în 15 zile dela înmanuare, iar ceilalți pot cel mult în 15 zile socotite din 5 August să-și înainteze plânsoarele în scris la prezidentul comitetului central. În plânsoare pot fi înșirate dovezi nouă, cuprinse în documente, dar pe schimbate ulterior plânsoarea nu poate fi întemeiată. Comitetul central poate să-și facă observările cu privire la plângeri și la dovezi, și toate plânsoarele deodată, cu actele referitoare la ele și cu observările sale, le înaintează până în 1 Septembrie judecătoria administrative.

Acela, căruia a fost înmanuată hotărîrea astfel, că pentru el terminul pentru înaintarea plânsoarii expiră după 31 August, poate înainta plânsoarea în 15 zile socotite dela înmanuare, cel mult însă până în 15 Octomvrie. O astfel de plânsoare comitetul central o înaintează fără amânare judecătoria administrative, care decide apoi, ori în caz de lipsă ordonează întregirea actelor și descoperirea mai temeinică a stării lucrului, și e datoare ca să rezoalve în merit toate plânsoarele și cel mult până în 1 Decembrie să le retrimită cu acte cu tot comitetului central.

Listele definitive. Dacă în contra hotărîrilor comitetului central, referitoare la recursuri și observări, nu a înaintat nime plânsoare și comitetul central până la expirarea terminului permis nu a făcut ștergeri în liste, ori le-a făcut, dar în contra ștergerii nime nu a înaintat plânsoare, ori dacă judecătoria administrativă a rezolvat în merit toate plânsoarele referitoare la listele respective: listele devin *definitive*. Comitetul central compune listele definitive în ordine alfabetică, cu număr curent la fiecare alegător. Le subscrie președintele și notarul, cari pentru compunerea lor autentică poartă rezponsabilitatea personală.

Un exemplar al listelor definitive se trimite până în 31 Decembrie a fiecărui an, ministrului de interne, două exemplare se depun în arhivele municipiului, respective ale orașului cu magistrat regulat, câte un exemplar se trimite orașelor și comunelor interesate.

Listele definitive sunt valabile pentru anul, care urmează nemijlocit anului în care s'a făcut rectificarea. Exemplarele trimise oraselor și comunelor interesate din listele definitive le poate copia singur, ori prin alții, fiecare, spre care scop în orașe primarul, în comune antistia comună, la cerere e datoare să-i dea posibilitatea necesară.

Impărțirea circumscriptiilor electorale.

Comitatul Târnavei mari.

Are 4 cercuri electorale.

1. *Cercul electoral Cohalm.* Apartin 27 comune: Ágostonfalva, Alsórákos, Datk, Felsőtyukos, Garat, Halmágy, Homorod, Kaca, Királyhalma, Kóbor, Köhalom, Lemnek, Longodár, Mátéfalva, Mirkvásár, Oltbogát, Olt-héviz, Olthidegkut, Pátos, Sövényesség, Szászbuda, Szászfehéregyháza, Szásztukos, Ugra, Ürmös, Zsiberk.

2. *Cercul electoral Medias.* Apartin 28 comune: Asszonyfalva, Baráthely, Berethalom, Bólya, Ecel, Hásság, Hidegviz, Ingodály, Isztina, Kiskapus, Kispéterfalva, Kiselyk, Martontelke, Medgyes, Mihályfalva, Muzsna, Nagybarombak, Nagyselyk, Nemes, Riomfalva, Sály, Szászalmád, Szászbuzd, Szászegerbegy, Szászivánfalva, Szászsáros, Szászveszöd, Táblás.

3. *Cercul electoral Sighisoara.* Apartin 26 comune: Almakerék, Apaujfalva, Apold, Bese, Dános, Fehéregyháza, Földszin, Héjasfalva, Holdvilág, Keménynagyszőlős, Keresd, Mese, Miklostelke, Nagykapus, Prod, Rudály, Sárpaták, Segesd, Segesvár, Szászdálya, Szászkeresztur, Szászkézd, Szászszentlászló, Váldid, Volkány, Zoltán.

4. *Cercul electoral Szentágota.* Apartin 44 comune: Ágotakövesd, Alsógezsed, Báránykut, Boholc, Boldogváros, Brulya, Bürkös, Dombos, Felmér, Felsőgezsed, Gerdály, Hegén, Jakabfalva, Kálbor, Kisprázsmár, Kissink, Lesse, Magaré, Mardos, Mártonfalva, Mártonhegy, Morgonda, Nádpatak, Nagymoha, Nagysink, Netus, Oláhivánfalva, Prepostfalva, Pusztacelina, Réten, Rovás, Rozsonda, Sálfalva, Salkó, Sáros, Sona, Szászapátfalva, Szászzalatna, Szászhalom, Szentágota, Újváros, Vecserd, Vérd, Vesszöd.

Comitatul Bistrița-Năsăud.

Are 3 cercuri electorale:

1. *Cercul electoral Besenyő* cu sediul în Besenyő. Apartin 42 comune: Aldorf, Alsóbalázsfalva, Alsóbudák, Árdány, Aszubeszterce, Berlád, Besenyő, Bilak, Dipse, Felsőbalázsfalva, Felsőbudák, Felsőszászfalu, Friss, Galacfalva, Gledény, Harina, Jád, Kajla, Királynémeti, Kisdemeter, Kisfehéregyház, Kissajó, Kiszsolna, Kusma, Malomárka, Monorfalva, Nagysajtó, Nec, Ovárhely, Petres, Rágla, Sajófelsősebes, Sajónagyfalu, Sajósebes, Sajósolyos, Sajószentiván, Serling, Simonytelke, Sofalva, Szászbonyárd, Szászbudak, Szászlekenca, Szászszenygyörgy, Szépnay, Szeretfalva, Tacs, Vermes, Vinda, Zselyk.

2. *Cercul electoral Bistrița.*

3. *Cercul electoral Năsăud.* Sediul Năsăud. Apartin 48 de comune: Alsóborgo, Borgobeszterce, Borgoprund, Borgotiha, Bükös, Csépan, Ciblesfalva, Eutradam, Felsőborgo, Földra, Gauréni, Hordo, Kisilva, Kisrebra Kosna, Középborgo, Les, Magura, Magyarneমেয়ে, Major, Marosborgo, Mittyé, Nagyilva, Nagyrebra, Naszód, Oláhneমেয়ে, Oláhnémeti, Oláhszenygyörgy Ó-Radna, Oroszborgo, Párva, Pinták, Pojeni, Priszlop, Radnalajosfalva, Romoly, Runk, Szálva, Szamosmakod, Szamospart, Szásztörpény, Szentjózsef, Telcs, Tohát, Új-Radna, Várolja, Zagra.

Reviste.

Mișcările din Albania. După desfășurarea evenimentelor din Balcani, România și-a câștigat mare influență asupra statelor din aceeași peninsulă. Dovadă, că în decursul mișcărilor mai recente de răscoală din Albania, România începe să ia rolul de împăciuitoare. Albanezii adevărați au cerut intervenția și sprijinul României, căci cei din Epir și-au prezentat într'un memoriu dorințele lor, cari dacă vor fi satisfăcute ei sunt aplicați să pacteze cu albanezii. Memoriul, după știrile mai nouă cuprinde următoarele:

1. Un guvernator de religie ortodoxă, pe care guvernul grecesc trebuie să-l întărească.

2. Ortodoxi să fie, guvernatorul și președintele tribunalului din Kolonia, Korica, Premeti, Argirokastro și Delvino, iar oficialii mai inferiori să fie numiți dintre creștini și mohamedani, conform numărului populației.

3. Limba de administrație și justiție să fie cea greacă, chiar și când e vorba de mohamedani.

4. Limba de instrucție să fie grecească iar cea albaneză să fie numai facultativă.

5. Limba liturgică exclusiv greacă.

6. Jendärmărie locală. Mutarea ei din Epir în altă parte a țării să nu fie permisă.

7. Cei din Epir să nu aibă obligamânt militar nici chiar în timp de războiu.

8. Mohamedanii din Epir se bucură de aceleași drepturi ca și grecii.

9. Libertatea religioasă și a învățământului grecesc să se estindă și peste Valona, Durazzo și Beratra.

10. Santi Quaranta și Chimara să fie decretate de porturi libere.

La intervenția României, Atena a și făcut pașii necesari pentru aplanarea conflictului din Albania.

Diverse.

Adunarea generală a arieșanei. În 27 I. tr. și-a ținut în Turda, banca „Arieșana”, adunarea generală a XXVII-a. Adunarea a fost condusă de președintele direcțional actual.

Din cele 8% votate din partea adunării generale pentru scopuri de binefacere, în suma de 1344 cor. 43 fil., direcțiunea a distribuit în favorul augmentării fundațiunii sale jubilară pentru învățării de industrie 100 cor., fundațiunii Simeon Pop, tot această menire 50 cor., pentru fondul cultural arhidiecesan din Blaj rata a V-a și % -le 125 cor., pentru școala elementară română gr-cat. din Turda, — întru cât s'ar institui și a II-a putera didactică, — pentru întregirea salariului docental 500 cor. pentru masa studenților academici români din Cluj 50 cor.,

pentru masa elevilor dela gimnaziul sup. român gr-cat. din Blaj 50 cor. pentru reuniunea de lectură a femeilor române din Turda 20 cor., pentru edificarea școlii sup. comerciale române gr-or. din Brașov 100 cor., pentru procurarea manualelor de școală pe seama elevilor mizeri dela școlile populare române gr-cat. din districtul protopopesc al Turdei 100 cor. etc.

S'au reales în direcțiune vechii membri: Iuliu Bardosy și Gregoriu Pop, iar nou dl Dr. Augustin Rațiu.

În urmă s'au reales tot cu aclamațiune membrii de până acum ai comitetului de revizuire: Gavril Pop, protopopul Arieșului, Iosif Lissai șef-contabilul Albinei, Dr. Ioan Oltean, avocat, Bölönyi István, director școlar și Ignat Borza, proprietar. *Raport.*

Masa studenților din Blaj, a primit dela „Olteana” institut de credit din Viștea infer. 50 cor. Onoratei direcțiuni a acestui institut îi exprimă mulțămintă: *Direcțiunea gimnazială.*

Aviz. „Atragem atenția On. domni preoți asupra bogatului magazin de artă bisericească a lui Ladislau Gherman, Wien, Mariahilferstrasse 96, unde se află de vânzare cu prețuri moderate tot felul de ornate și vase sacre (potire, cruci, cădelnițe etc.).

(1) 6—10

Convocare. Comitetul „Reuniunii S. Maria a reuniunii femeilor gr-cat. române din Gherla” pe această cale invită pe toți membrii și sprijinitorii acestei reuniuni tinere să participe la prima adunare generală ordinară, ce se va ținea, la 26 Aprilie st. n. 1914 (Duminica s. Toma), la orele 4 d. a. în localitatea preparandiei diecesane.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea adunării.
2. Exmiterea comisiunii pentru înscrierea membrilor noi.
3. Raportul secretarului.
4. Raportul casierei.
5. Exmiterea unei comisiuni pentru cenzurarea rapoartelor.
6. Statorirea bugetului pentru anul viitor de gestiune.
7. Propuneri.

Gherla, la 3 Aprilie 1914.

Dr. Eugen Széles,
secretar.

Victoria Karșai,
prezidentă.

Mulțămintă publică. Pentru biblioteca din Dumbrău au mai dăruit domni: Candin Mușlea, diacon învățător Brașov; Ștefan Popoviciu, învățător director Brașov; Dr. Victor Fodor, medic Aiud; Dr. Ioan Bianu, avocat Hususău; Ioan German, proprietar Loruț; Nic. Marcu, preot Feleiu; Simion Marcu, preot Gârbova de jos; Dr. Petru Meșes, avocat Aiud; X. Y. canonic în Blaj; Culegătorii tipografi din tipografia Ciureu et Cie Brașov. — Primească marimioșii donatori dela conaționalii mei dumbrăeni și dela mine mulțămirile sincere. Brașov, la 5 Apr. n. 1914. *Popa, major I. E.*

Posta Redacțiunii.

I. P. Zorlențu mare. E jude la tribunalul din Cluj.

Sirolin
„Roche”

Recomandat de medici în toate îmbolnăvirile Organelor de respirație

In morburile de plămâni,
Cataruri bronchiale,
Tusă convulsivă,
Scrofulosa copiilor.

Se află în toate Apotecele
cu 4 Coroane sticla.

Partea Literară.

Sfaturi pentru mame

cum să se îngrijească de noii născuți

de Dr. V. Hâncu,

medic arhidiecezan și profesor de igienă.

Spălarea se poate face cu ajutorul unei bucăți de cârpă moale, iar ștergerea să face cu un ștergar sau cârpă, care să nu fie aspră. Cârpele pentru șters să fie uscate, iar ștergerea copilului să se facă cât se poate de bine. Să nu rămână apă în urechi, nici cutele (crețele) sau pielea corpului umede. Pentru ca să nu se opărească vom pudra cutele cu puțină *pudră de urez* sau *praf de licopodiu*. Scutecile, în cari să învâlește copilul, se recere, mai ales în timpul iernii, să fie puțin încălzite. Dacă pe capul copilului vom observa, că se formează o coajă groasă. — o vom unge 3—5 zile de arândul cu puțină *vaselină* sau *cu unt de lemn*. Când *doarme* copilul să fie culcat întotdeauna cu fața în sus — și cu capul puțin mai ridicat decât corpul. Iarna vom putea băga mâinile copilului în scutece, iar vara se pot lăsa libere. Atât îmbrăcăminte, cât și scutecele să nu fie prea strâmte. În timpul nopții nu e bine să acoperim copilul prea mult nici să-l îmbrăcăm prea gros, căci asudă și în urmă se răcesc ușor. Copilul în nici un caz nu trebuie culcat cu mamă-sa, care de multeori fiind obosită doarme greu și foarte ușor prin o întoarcere greșită îl poate înăduși și omori. Leagănul să nu fie între ușă și fereastră, nici lumina soarelui să nu-i între în ochi. La aerizarea casei copilul trebuie ferit de curent, sau ținut în altă odaie.

Leagănul poate fi de mai multe feluri. În casele sărace de regulă se întrebuintează trocuța, care deși nu e un leagăn rău, nu e tocmai de recomandat, căci mai întâiu nu se poate aeriza bine, iar de altă parte neavând picioare, adeseori se lasă pe fața casei jos — și de cele mai multeori nefiind haine multe sub copil, iar cele ce sunt fiind ude, copilul foarte ușor se poate răci, îmbolnăvi și chiar muri, fără să stim de ce și cum? Pentru aceea se recomandă, ca mai igienic leagănul pe picioare din zăbrele sau cu nuele îngrădite pentru a se putea mai ușor aeriza. În leagăn se recomandă o saltea (străjecuț) cu paie, cu iarbă de mare, foi de cucuruz, otavă etc. În saltea nu e bine să punem lână sau pene de păsări, căci adese rămân umede, nu se pot bine aeriza și usca, miroasă și adesea pot îmbolnăvi pe copil. Peste saltea se recomandă să fie o mușama (gutapercă), dar mai ales o pânză subțire cerată, ca să apere de umezală saltea. La cap o perinuță mică subțire să nu-i îndoie grumazul prea tare. Leagănul va trebui ferit întotdeauna de a-l pune în curent, când copilul e în el. În timpul verii, când avem atâtea muște, mai ales când copilul doarme, e bine să punem o pânză foarte fină în fața coberei leagănului spre a-l apăra de ele. În primele săptămâni copilul doarme aproape continu și se deșteaptă numai când îi este toame, sau când se udă. Somnul îi prieste copilului tot atât cât și hrana. Dela a 5-a lună trebuie obișnuit copilul să doarmă toată noaptea. Până la această etate îi vom da copilului să sugă de 4—3—2 ori pe noapte, iar delo această vârstă, dacă

se deșteaptă mai de multe ori pe noapte, îi vom da în loc de țigă câte o linguriță cu apă, prin care îi vom deprinde stomacul a nu mai cere de mâncare în timpul nopții.

Culcarea copiilor trebuie făcută de vreme, astfel ca până la vârsta de 7 ani copilul trebuie culcat de regulă la orele 8 și jumătate vara și la orele șapte iarna. Niciodată nu trebuie adurmit pe brață copilul, nici legănat, precum nici obișnuit să adoarmă cu cântece sau povești, ceea ce e o deprindere rea.

Îmbrăcăminte copilului trebuie să fie comoadă: cămașă largă cu mâneci și deschisă dinapoi. Peste cămașă o haină de pichet sau lână, peste cari vin scutecele. E foarte rău obiceiul de a înfășa copilul prea stâns cu picioarele întinse și cu brațele aproape de corp. Înfășarea aceasta strânsă este deunătoare copilului, pentru că îl împiedecă de a-și lărgi pieptul în timpul respirației, îi apasă stomacul, îi ține picioarele prea aproape și frecându-le poartă căpăta răni. Scutecele copilului trebuie să fie mai lungi decât corpul lui, iar partea, ce trece dela picioare o îndoim în sus și o prindem cu fașa. La îmbrăcăminte copilului să nu întrebuintăm ace, cari foarte ușor îl pot răni. Căița sau scufița nu-i necesară copilului, pentru că îi încălzește prea tare capul, îi face nădușeli și îl face să răcească mai lesne, afară, doar, de timp de iarnă. Vălul pe față îi împiedecă respirația copilului și nu vom întrebuinta afară de momentele, când voim să-l apărăm de praf, muște, țânțari, etc. În aer când scoatem pentru primădată copii, trebuie să avem multă pază, mai ales toamna și primăvara. Cei născuți în timpul verii deja dela 15—20 zi se pot scoate la aer. Pe când cei născuți în timpul iernii abia numai după 2 luni și atunci numai pe timp scurt și frumos.

Aerul curat îi face bine copilului. Somnul după scoatere în aer e mai lin, foamea mai mare, fața mai rumenă, sănătatea mai bună, creșterea mai satisfăcătoare, dispoziția mai bună. Greșit e a-l scoate pe copil la preumblare pe ger, frig, umezeală, vânt, sub motiv de alintări, deoarece măsurile și mijloacele de întărire trebuie să fie potrivite cu vârsta copilului. Ținerea în brață a copilului nu poate avea nici căldura, nici odihna din leagăn. Da aceea e un obicei rău a învăța pe copil numai în brață, căci mai târziu ne va fi foarte greu să-l desvâța de acest urit și nesănătos obicei. Prin urmare se recomandă mamei, ca încă dela început să nu obișnuiască pe copii cu ținutul în brațe. Plânsul și țipetele nu îmbolnăvesc pe copii, numai să nu-i supere altceva, căci la urma urmei se împacă cu ideea, că trebuie să tacă și să doarmă.

Sederea și mersul copilului. Pe la finele lunii a 5-a copilul începe să șadă și să-și țină capul în sus, până la această vârstă copilul trebuie lăsat culcat, și să nu-l silim să șadă, mai ales, că mușchii cefei și a șirei spinării nu sunt destul de puternici pentru a ține capul și corpul în sus. Vom lăsa însă mai de multeori în zi copilul desfășat și liber, ca prin mișcări diferite să-și întărească mușchii, ceace îi place copilului. De asemenea nu trebuie să forțăm prea de timpuriu pe copil de a umbla în picioare, decât abia prin luna a 10-a—12-a trebuie să se facă usoare încercări. S'a observat, că de regulă copiii crescuți la sinul mamei lor, umblă mai de timpuriu în picioare. Hainele copilului, când începe să umble trebuesc să fie mai scurte. Lucrurile periculoase depărtate de prin prejuri, iar copilul ținut de amândouă mâinile nu numai de una.

(Va urma)

BIBLIOGRAFIE.

A apărut:

„Bucură-te Marie“ de Fr. Xav. Wetzel în traducere de Ion Belu. Retipărită din coloanele „Unirii“ într-o broșură drăguță de 80 pag. cu literele dlui Alexandru Anca din Gherla.

„Bucură-te Marie“ e un mărgăritar splendid între număroasele scrieri de apologetică populară a marelui scriitor catolic Wetzel. Impărțită în 7 capitole explică „Salutarea îngerească“ făcând totodată niște reflexii de toată frumusețea. Laudele și afectele adresate Maicii Domnului au menirea să-l alipească pe om mai mult de virtute; și încălzii de razele unei iubiri cerești față de multele noastre imperfecțiuni și mizerii ne aprindem de un dor ferbinte de a ne apropia de Maica și Ocrotitoarea noastră rugându-o să ne primească de fii ai Ei. Astăzi, când cu bucurie înregistrăm în coloanele acestei foi înființarea atâtor „Reuniuni Mariane“ și mai ales, când vedem, că Preasfințitii dela Gherla, Orade și Lugoj să pun în fruntea mișcării fălăind steagul curat al Vergurei, când în Biserica noastră se simt undele binecuvântate al unui curent mai presus de grijile zilnice, credem, că „Bucură-te Marie“ a apărut la timpul cel mai potrivit. Sperăm, că sufletele pii să vor împrietini în grabă cu cântecul această adunând din ce în ce mai multă miere dintre șirele ei.

Se recomandă cu toată căldura tuturor adoratorilor Maicii Domnului, membrilor „Reuniunilor Mariane“ și preoților, precum și ca cea mai potrivită cântecul de premii școlarelor și ca lectură folositoare cărturarilor dela sate.

Se poate procura dela dl Ion Belu, cleric Blaj (Seminar) precum și dela Institutul de arte grafice Alexandru Anca din Gherla cu prețul de 50 fil. + 5 fil. porto.

Pentru teatrele dela sate cea mai potrivită piesă e

O vișoară,

piesă populară în 3 acte de Octavian Prie. Umorul sănătos și motivele luate din vieța noastră ardelenescă o fac una dintre cele mai atrăgătoare opere teatrale. S'a predat pretutindenea cu mare succes. Se află de vânzare la *Librăria seminarială din Blaj* (Balázsfalva) și costă 60 fil. plus 5 fil. porto.

Biblioteca „Unirii“.

1. Ben Hur, sau zilele lui Mesia de Levis Valace, 2 vol. 2-90
2. M. Eminescu, *Studiu critic* —90
3. *Câteva momente din începutul bisericii române*, de C. Auner —20
4. *Nume de familie la românii din Ungaria*, de Alesiu Viciu —12
5. *Din vieța lui I. Micuț*, de M. Străjan —16
6. *Albertina*, povestire de Dr. V. Bojor —30
7. *Cestiumi din dreptul bis. unite p. I. II.* 3-40
8. *Cele două fețe ale lumii*, de Nicu —30
9. *Ziua deșteptării*, de Aurel Fodor —16

Posta Administrației.

Am primit și chitam abonamentul dela: *Popești* (Bihor) pe 1/7 1913—1/7 1914. — *I. S. Orade* pe 1/7 1913—1/7 1914. — *Furnica, Făgăraș* pe 1914 sem. 1-ju. — *V'am împlinit dorința și am sistat.* — *Toplița* pe 1897—1899. Drept quită servească recepisa postală, cu provocare la quitarea prezentă. — *Morlaca, Molosig, Bociu, Ciucea, Mărgău, Rechița, Săcuieu, Vișag, Bologa, Hodiș, Fildul de sus, Fildul de mijloc și Muierău* pe 1913 și 1914 sem. prim, cu mulțămită. — *Borlești* pe 1/4—1/10 1914. — *Moftinul mic* pe 1914 pătărul al 2-lea. — *M. G. Sarasău* pe 1914. — *Dr. G. M. Beiuș* pe 1/10 1913—1/10 1914. — *Bogdana* pe 1914. — *Zlatna* pe 1/7 1911—1/7 1912.

Proprietar, editor: **Vasile Moldovan.**

Redactor responsabil: **Augustin Gruția.**

Subscrisul am onoare a aduce la cunoștința On. public din loc și jur, că cu ziua de *Miercuri în 29 Aprilie n. c.* voi deschide în Blaj (sala ip. olvasókör) un

CURS DE DANS
pentru fetețe,

în care se vor preda toate jocurile moderne pentru salon, precum și cele mai de seamă jocuri naționale românești. — Probe se vor ținea: Miercurea, Sâmbăta și Dumineca dela 2—4 d. a.

Cu stimă:

Nicolae Stoica,
măiestru dipl. de dans.

Iconostase.

La subscrisul se află — ocazional — spre vânzare toate chipurile de lipsă pentru trei Iconostase. Doue Iconostase de format mai mic, cu 4 chipuri principali, 6 de serbători, 12 cu Apostolii, 1 Cina cea de taină, 1 sf. Treime și 1 Restignire. — Iconostasul cel mare constă din totatătea chipuri, lângă cari se mai adaug: 1 Dzeu Tatăl, 12 Profeți, 2 chipuri pentru ușile laterali, 2 pentru ușa principală și 1 Bunavestire.

Toate executate în stil bizantin, pe fond de aur veritabil. La dorință efeptuiesc și lucrul de lemn.

A. W. Zeiler

pictor academic în
Blaj (Balázsfalva).

(14) 5—10

Înainte de ce ai cumpăra

Altoi de viță de vie,

VIN

Pomi, ori arbori de decor,

cere în interesul propriu Prețurentul nostru ilustrat. care conține pentru ori și cine multe lucruri folositoare.

ADRESA: **Sücs Sándor fia**
szőlőoltványtelep és bortermelő részv.-társ.

BIHARDIÓSZEG.

(70) 16—16

Paturi de fer,

de aramă și jumătate aramă, paturi de copii, zițuri de căruță, sicrie de noapte, closete pentru odăi, spălător, stativ de haine, cuire, cluscă pentru șoareci și cloțani, matrațe pe coarde și sârmă de oțel, așezate pe rame de lemn și fer, perdele și cadre de aramă, țesături de drot, paravane pentru cuptoare, ținătoare de cărbuni și lemne, vâtrae, lopeți și alte unelte pentru focărit, dimpreună cu stativ, pat-canape de fer contractabile, dimpreună cu saltea de sârmă, divanuri scl. Aranjamente de hotel, spitale, restaurante, de grădini scl. liferează în prețul cel mai moderat

Garai Károly

pregătitor de mobile de fer și aramă în
A R A D.

(66) 19—52

Cel mai bun izvor de comandat viță de vie cu rădăcină sau netede, ca

Berlandieri
Riparia Teleki

cum și soiuri de plantațiuni cu rădăcină este

Administrația de viticultură

TELEKI ZSIGMOND

în Villány (Comit. Baranya)

Cereți Catalogul nostru cel mare, ilustrat.

(3) 10—10.

Viță americană altoită

precum și viță americană pentru altoit, cu și fără rădăcini, în diferite varietăți, furnizează renumita și de mulți ani recunoscută ca cea mai de încredere pepinieră.

FR. CASPARI

Mediaș—Medgyes. [Nagyküküllő vm.]

Serviciu conștiințios. Soiuri garantate.

Catalog se trimite la cerere gratis și franco.

În catalog sunt publicate mai multe scrisori de mulțumire, primite din toate părțile țării, astfel, că înainte de a face comanda, oricine poate cere informațiuni în scris sau verbal dela dnii proprietari, cari mi-au trimis acele scrisori și se pot convinge astfel de absoluta încredere, ce o pot avea în firma de mai sus.

[12] 17—20

De vânzare

20.000-bucăți de

ROZE

cu tulpini înalte se află mai aproape și eftine la

Fișcher & Co.

școală de pomi și de viță de vie în Nagyenyed.

Weiner Mátyás.

Prăvălie de modă,
Budapest, Adrassy-út 5.

avizează cu respect pe clienții săi din
provincie, că și-a gătit

**marea colecție de mostre
pentru stofele de primăvară
și de vară și a început cu spedarea.**

Colecția mea de stofe
cuprinde toate novitățile de lână
și pentru spălat, ce se obișnuiesc
mai ales în moda de astăzi.

**Binevoii a cere pe
o cartă postală mostre de
stofă și Vi-se trimit gratis și
franco.**

Stofe de o culoare de lățime dublă, dela	Cor. 1'96—11'—
Stofe colorate și cottlein	> 3'00—10'—
> crep și broche de lână	> 2'00—6'—
> pepita și carirt	> 2'50—6'50
> pentru capot și bluze	> 1'50—4'50
Pânzături eponge, crepone, și tot soiul de novități de spălat	> —58—5'50
Zefir pentru cămeși și pânze pentru albituri	> —70—2'50
Cretonne, ce-și țin culoarea și delain de spălat	> —36—1'—
Bluze de crepe și grenadin în fazonale cele mai cu șic	> 3'50—5'50
Bluze cusute cu motive ori- ginale românești	> 12'80
Jupoane de clott de mătășă	> 2'50—3'80

(15) 3—4.

Balsamul apotecarului A. Thierry

e un mijloc neîntrecut la boale de plămâni și de piept, moderază
catarul, oprește flegma, ușurează durerile tusei. Are efect excelent
la aprindere de gât, răgușeală și la boale de gât, friguri, în deosebi
sgârșiri în stomac și colică. Vindecă boalele genitale și hemoroide,
corăță răunchii și întărește apetitul și mistuirea. Servește tare bine
contra durerilor de dinți, a dinților găunoși, contra mirosului de gură și
și alte boale de dinți și de gură, încetează mirosul provenit din gură
sau stomac. Mijloc bun contra limbricilor. Vindecă tot felul de răni,
orbanț, beșici provenite din ferbințeli, buboane, buburuze, răni prove-
nite din arsură, membre degerate, sgrăbunțe, bube ce-au eșit pe piele
dureri de urechi etc. Să nu lipsească din nici o familie, în deosebi când
bântuie epidemia de influență, holeră și alte epidemii. Scrie la:

**A. THIERRY, apotecă la Ingerul păzitor
în Pregrada bei Rohitsch.**

12 sticle mici sau 6 mari, ori 1 sticlă mare specială 5'60 K.
La comanda mai mari e prețul mult mai ieftin.

Singură veritabilă ALIFIE-CENTIFOLIA a lui THIERRY

împiedecă și oprește înveninarea sângelui. Face de prisos operațiile. Se
folosește: la femei cari lăptează, la pornirea laptelui, împotriva împetriirii
pieptului, la orbanț, inflamație de picioare sau de os, răni, picioare umflate
și la mănecarea osului; apoi la răni de sabie, împunsături, împuscături,
tăieturi și sdruncinări, precum și la înlăturarea din corp a obiectelor străine,
ca: sticlă, țanduri, pietriș, alice, spini etc., la tot felul de umflături, răni,
carbunc, chiar și la cancer (rac); la negei pe mâni sau la picioare, beșici,
răni la picioare, răni de arsuri, la slăbire provenită din zăcut mult, beșici de sânge, curgeri
de urechi etc. etc.

2 cutii costă cor. 3'60, pe lângă trimiterea înainte a banilor sau cu ramburs.
Se capătă la apotecarul Török József, în Budapesta precum și la mai multe
farmacii din țară. En gros se afla la drogeriile: Thalmayer și Seitz, Erezii
Hochmeister și Frații Radanovits în Budapesta. Unde nu e deposit, să se
comande direct dela:

**A. THIERRY, Apoteca la Ingerul păzitor în PREGRADA
(lângă Rohitsch-Sauerbrunn). (70) 25—25.**

Institut de asigurare ardelean

„Transsylvania“

SIBIIU
Strada Cisnădiei 1—5. Edificiile proprii.
recomandă

Asigurări împotriva focului
pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mo-
bile etc. în condiții avantajoase și cu
premii ieftine.

Asigurări pe viață

(pentru preoți și învățători confesionali romani
gr.-cat. avantajii deosebite) pe cazul morții cu
termin fix, cu plătire simplă sau dublă a capitalului, asigu-
rări de penziune și de participare la câștig, asig. de zestre
și asig. populare pe spese de înmormântare. Mai departe
contra accidentelor, infracției (furt prin spargere) asig.
p. pagube la apeducte.

Sumele plătite pentru pagube de foc până la
finea anului 1912 K. 5.456.645'67
Capitale asigurate pe viață achitate 5.458.689'43
Starea asigurărilor cu sfârșitul anului 1912 } foc „ 183.667,241—
} viață „ 11.740,710—
Fonduri de întemeiere și de rezervă . . . cor. 2.603,400'—

Prospecte și informații se dau gratuit în
birourile Direcțiunii și la toți agenții.

Persoane versate în achiziții cu cercuri bune de
cunoștință se primesc în condiții favorabile în
serviciul institutului.

(8) 31—?

La expozițiunea milenară din Budapesta dela 1896
premiat cu medalia cea mare.

Turnătorie de clopot și fabrica de scaune de fier pentru
clopote a lui

Antoniou Novotny

în Timișoara-Fabric 43, 43—52

clopotele găurite

de mine inventate și mai de
multe ori premiate, cari sunt
prevăzute în partea superioară —
ca violina — cu găuri după figura
S și pentru aceea au ton mai in-
tensiv, mai limpede, mai plăcut
și cu vibrarea mai voluminoasă,
decât cele de sistem vechiu, așa
că un clopot patent de 327 kg.
este egal în tonul unui clopot
de 461 gk. făcut după sistemul
vechiu. Mai departe se recomandă
spre facerea scaunelor de fier
bătut, de sine stătătoare, —
spre preadjustarea clopotelor
vechi cu ajustarea de fier
bătut — ca și spre turnarea de
toace de metal.

Prețucantori ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco.